

Evropa bez USA? Otázka, se kterou vyrůstá mladá generace

Mladí lidé dnes nevstupují do světa starých jistot. Když mluvím se studenty o vztazích mezi Spojenými státy a Evropou, stále se opakuje otázka: Co bude dál? Na první pohled může tato otázka znít jednoduše, ve skutečnosti je to ale jedna z těch vůbec nejtěžších otázek současné mezinárodní politiky. Nejde jen o to, kdo vyhraje příští volby, jaká bude další americká administrativa nebo jak se vyvine jeden konkrétní konflikt. Studenti se snaží zjistit něco hlubšího: v jakém světě budou žít a pracovat?

V neformálních rozhovorech se někteří studenti začali ptát, zda se mohou dostat do problémů kvůli tomu, co říkají nebo píší o Spojených státech. Tedy v podstatě kvůli svobodě projevu. Ptají se, zda jim při cestě do Spojených států, případně při cestě přes Spojené státy jinam, může být kontrolován mobilní telefon a jaké osobní riziko by to pro ně mohlo představovat. Nejedna student na základě těchto obav při cestě do USA použil náhradní telefon, včetně uměle vytvořené internetové historie, kterou považoval za přijatelnou pro současnou americkou administrativu.

Nejde o to, zda jsou všechny tyto obavy oprávněné. Podstatné je něco jiného: už samotný fakt, že si běžní mladí lidé, ať už Američané, nebo studenti z jiných částí světa, takové

Když se mění způsob, jakým Amerika přijímá rozhodnutí, důsledky jsou cítit i v Evropě. A když se sdílená realita zpochybňuje v zemi, která byla po desetiletí klíčovým pilířem transatlantické bezpečnosti, Evropa nemůže zůstat lhostejná. Právě proto věnují česká média, akademické prostředí i širší veřejnost dění ve Spojených státech stále větší pozornost. Od první Trumpovy administrativy je stále patrnější snaha porozumět nejen jednomu politickému aktérovi, ale také systému, v němž působí.

Lidé se ptají, jak fungují americké instituce, zákony, normy a politické zvyklosti a kde leží jejich hranice.

Je to pochopitelné. Každá nová forma chování, která ještě nedávno působila jako nemožná nebo nepředstavitelná, vyvolává otázky: Je toto už limit? Nebo je systém pružnější, než jsme si mysleli? Pro Evropu z toho plyne nepřijemná, ale důležitá skutečnost. Nemůže jednoduše čekat, jak se Spojené státy rozhodnou. Musí aktivně číst a chápat nově se formující americký politický prostor a zároveň posilovat vlastní schopnost jednat.

Z evropského pohledu může toto období vést k posílení role Evropy ve světě. Evropa má příležitost stát se sebevědomějším aktérem a vystupovat ve vztahu se Spojenými státy jako rovnocennější partner. Ne jako protivník Ameriky, ale jako partner s vlastními schopnostmi, vlastní odpovědností a jasnou schopností definovat své vlastní zájmy.

To bude vyžadovat změnu v evropské politice i v evropském uvažování o bezpečnosti. Německo, které bylo dlouho v bezpečnostních otázkách opatrné, začíná sehrávat výraznější a aktivnější roli. Evropské státy si zároveň postupně uvědomují, že aliance není jen o tom, co chtějí Spojené státy, ale také o tom, co chtějí a co dokážou dělat ony samy.

Dnešní mladí lidé nevstupují do světa jistot, které znaly předchozí generace. O to důležitější je, aby měli možnost o těchto otázkách mluvit nejen v učebnách, ale také přímo s lidmi, kteří se bezpečností, diplomacií a mezinárodní politikou dlouhodobě zabývají. Vysoké školy by měly být místem, kde se nejistota nepřekrývá jednoduchými odpověďmi, ale zkoumá se kriticky a v souvislostech. Podobné otázky jsem se studenty diskutoval i během debaty s odborníky na mezinárodní vztahy, která se uskutečnila na Anglo-American University jako pre-session Globsec Forum 2026.

Studenti budou muset pracovat s menší předvídatelností, složitějšími spojenectvími a politickým prostorem, v němž se extrémní emoce stále častěji využívají jako nástroj proti sdílené realitě a objektivnímu poznání. Budou muset rozumět nejen různým institucím, ale také jejich křehkosti. Nejen právu, ale také tomu, co se stane, když se normy přestanou respektovat. Nejen mezinárodním vztahům, ale také psychologii politické nejistoty.

Jejich otázka „Co bude dál?“ proto není projevem slabosti nebo zmatení. Je to velmi prozíravá otázka o době, ve které právě žijeme. Naším úkolem není uklidňovat mladé lidi jednoduchými odpověďmi. Naší odpovědností je pomoci jim porozumět tomu, proč se svět mění, jaké síly ho formují a kde mohou hledat prostor pro vlastní jednání.

Autor působí na Anglo-American University

Evropa má příležitost stát se sebevědomějším aktérem a vystupovat ve vztahu se Spojenými státy jako rovnocennější partner.

otázky o Spojených státech vůbec kladou, je alarmující. To samo o sobě vypovídá o hloubce změny, kterou procházíme.

Současná americká politika je často vnímána prostřednictvím jedné konkrétní osobnosti. To je pochopitelné, ale nedostatečné. Ano, současný politický styl a konkrétní rozhodnutí, která z něj vycházejí, jsou mimořádné. Přesto bychom neměli předpokládat, že se svět jednoduše vrátí do své předchozí podoby, až skončí současná americká administrativa nebo odejde prezident Donald Trump.

Právě to je jedno z nejdůležitějších uvědomění, jež je dnes třeba studentům předávat. Svět se nevrátí do podoby, jakou měl dříve. Proto je dnes jednou z nejdůležitějších lekcí pro každého studenta schopnost kriticky myslet. Pouhé memorování informací nebo využívání umělé inteligence, která sama do velké míry vychází ze starého světa, už nestačí. Nejdůležitější je rozvíjet schopnost kritického myšlení, aby bylo možné reagovat na nové problémy.

To, co dnes denně čteme ve zprávách, bude ještě dlouho ovlivňovat, jak budou aktéři v mezinárodní politice přemýšlet o spojenectvích, závazcích a vlastní zranitelnosti. Současné události ovlivní Evropu, USA i země, které sledují, zda Západ dokáže jednat společně.